کشف الابیات اقبال

به کوشش

دکتر صدیق شبلی ـ دکتر محمد ریاض

از انتشارات مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان

اسلام آباد ـ پاکستان

۲۵۳۶ شاهنشاهی

۱۹۷۷ میلادی

KASHF-ul-ABYAT-e-IQBAL

By

Dr. M. Riaz & Dr. M.S. Shibli

Iran Pakistan Institute of Persian Studies
Islamabad, Pakistan
2536 Shahanshahi

1977

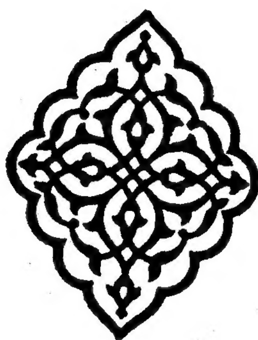

علامہ اقبالؒ (۹ر نومبر ۱۸۷۷ء ——— ۲۱ر اپریل ۱۹۳۸ء)

کشف الابیات اقبال

به کوشش

دکتر صدیق شبلی * دکتر محمد ریاض

از انتشارات مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان

اسلام آباد - پاکستان

۲۵۳۶ شاهنشاهی

۱۹۷۷ میلادی

به مناسبت برگزاری جشن صدمین سال ولادت

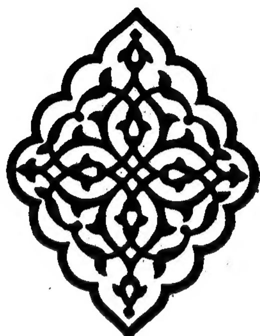
علامه دکتر محمد اقبال رح

آذر ۲۵۳۶ شاهنشاهی

دسامبر ۱۹۷۷

انتشارات مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان

شماره ۲۷

گنجینهٔ ادب

شماره ۱۴

مختصات این کتاب

نام : کشف الابیات اقبال

ترتیب : دکتر صدیق شبلی ـــــ دکتر محمد ریاض

ناشر : مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان

چاپ : برق سنز۔ اسلام آباد

تعداد : ۱۰۰۰ نسخه

قطع : ۲۴ X ۱۷ سانتیمتر

کاغذ : ۷۰ گرمی سفید

خطاط : اورنگ زیب خان

تاریخ انتشار : آذر ماه ۲۵۳۶ برابر با دسامبر ۱۹۷۷

بها : ۱۲۰ روپیه پاکستان

فہرست

بسم اللہ الرحمن الرحیم

پیش گفتار

اصطلاح 'کشف الابیات' را نخستین بار علی الظاهر ایرانیان وضع نموده و بکار برده اند. در ایران 'کشف الابیات' دو متن از شعرای نامدار از دیرباز متداول بوده است : نخست 'کشف الابیات شاهنامه' استاد ابوالقاسم فردوسی طوسی دم ۴۱۶ ھ ق) و دومین از آن 'مثنوی معنوی' مولانای محمد جلال الدین رومی دم ۶۷۲ ھ ق) معروف به مولوی ـ

شاهنامه فردوسی در حدود شصت هزار بیت دارد ولی عده ابیات مثنوی شریف مولوی در حدود نصف آن است ـ باوجود قدمت اعصار فردوسی و رومی وجود صدها نسخهٔ خطی و نیز چاپ ده ها متن کمی متفاوت هر دو کتاب کشف الابیات های آنها مورد استفاده بوده و هست زیرا در کشف الابیات چند کلمه یا حدّ اکثر نیمه مصرع اول هر بیت را نقل می نمایند و در آن قسمتها اغلب اختلافی مشاهده نمی شود. کلّیات فارسی اقبال البته اختلاف قابل ملاحظه در متن دارا نیست ـ

کشف الابیات کلّیات یا مجموعه اشعار شاعرانی را می توان ترتیب داد که مردم علاقه مند اکثر ابیات آنان را از برنموده اند و در موارد مختلف مطالعه وارجاع بدانها استناد می نمایند. در ادبیات فارسی این قبیل استادان زیاد اند، ولی بظاهر علامه محمد اقبالؒ سومین شاعر بزرگ فارسی است که، بعد از فردوسی و مولوی، این کشف الابیات کلّیات فارسی، وی ترتیب یافته و بچاپ می رسد ـ

اهمیت اقبال از جهات مختلف برای مردم پاکستان محتاج هیچ تفسیر و توضیح نیست او شاعر ملی است و یکی

از بانیان این کشور ـ صدها نفر از دوستداران همه کلام پانزده هزار ابیات وی (در حدود نه هزار بیت به فارسی و بقیه به اردو) را تقریباً از بر دارند و هزارها دیگر هستند که با کمی تأمل و با اشاره کوچک می توانند سیاق ابیات را درست بشناسند ـ همین طور دوستداران ایرانی اقبال هم دست کم نیستند، بلکه آنان دارای افتخارات ویژه هستند که یکی از آنها چاپ کلیات فارسی در تهران است ـ این چاپ نخستین بار در سال ۱۳۴۳ه‍ش/۱۹۶۴م بوسیله انتشارات سنائی بعمل آمد و مقدمه مفصل شادروان احمد سروش بر آن حاکی اقبال دوستی ویژه وی است همان متن در سال ۱۳۵۲ ه‍ش/۱۹۷۳م دوباره تجدید طبع شد ـ ناشر متن آقای داوود شیرازی هم از ارادت مندان اقبال می باشد ـ صفحات کلّیات اشعار فارسی مولانای اقبال لاهوری، طبع تهران در این 'کشف الابیات' به سمت راست نشان داده شده است (طبع ایرانی) در این کلّیات متن تقریباً بی اشتباه است ـ البته متن کتاب 'زبورعجم' در آن خلاف ترتیب اصلی چاپ شده است ـ در واقع 'پیام مشرق' بار اول در ۱۹۲۳م انتشار یافته بود و 'زبورعجم' در ۱۹۲۷م ولی در این متن این ترتیب بالعکس دیده می شود ـ

سایر کتابهای منظوم فارسی اقبالؒ ده ها بار جداگانه در پاکستان چاپ شده و می شود ولی کلیات فارسی اقبال بصورت یکجا در ۱۹۷۳م در لاهور بوسیله شرکت شیخ غلام علی و پسران چاپ گردید و در ۱۹۷۵م تجدید طبع شد ـ متاسفانه شرکت در متن اشتباهاتی هم رُخ داده است ـ صفحات همین متن بعنوان، طبع پاکستان، در سمت چپ نشان داده شده است ـ

روش کار ما مانند 'کشف الابیات های شاهنامه و مثنوی مولوی، بوده است ـ ما تنها چند کلمه آغازی هر مصرع اقبال را (تقریباً بحد نصف مصرع)، بترتیب الفبا، نوشته ایم ـ البته در مواردی که توارد و یکسانی بودن کلمات مشهود بود، کلمات بیشتر، حتی مصرع کامل هم، نقل گردیده است ـ

ما این کار را بمناسبت تقارن مراسم صدمین سال تولد اقبالؒ انجام داده ایم و امیدواریم که در مورد اقبال شناسی وسهولت استناد از اشعار شاعر فیلسوف مفید باشد ـ لازم به یادآوری است که تحقیقات در مورد هنر و اندیشه اقبال از دیر باز در سایر کشورهای جهان ادامه داشته و دارد، و از میان شعر 'کلیات فارسی' وی، در خارج از محیط شبه قاره پاکستان و هند بیشتر مورد توجه است، لذا این 'کشف الابیات ممکن است که برای سایر اقبال شناسان کشورهای ایران و افغانستان و شوروی و نیز خاورشناسان مورد استفاده قرار بگیرد ـ به پیش نهاد برخی از دوستان، در این وهله، ماشمه ای از احوال و آثار علامه محمد اقبالؒ را نیز در زیر می

گنجانیم. مرامِ ما اینست که دارندگان این کشف الابیات از احوال زندگانی وخدمات وآثار اقبال نیز آگاهی داشته باشند.

زندگی نامه وآثار اقبال

تولد روز جمعه ۹ نوامبر ۱۸۷۷ میلادی در شهر سیالکوت، پنجاب (پاکستان). اجداد اقبال از تیره سپروی برهمنان کشمیر بوده اند ودر قرن یازدهم هجری دین اسلام را پذیرفته از دره جاموں وکشمیر به سیالکوت کوچیده اند شاعر ضمن اشاره به نسبت نیاکانی خود گفته است:

میر و مرزا به سیاست دل ودین باخته اند جز برهمن پسری، محرمِ اسرار کجا است؟

تحصیلات ابتدائی وی تا اخذ دیپلم وگواهینامه متوسط در سیالکوت ۱۸۹۶ء وتحصیلات دوره های لیسانس وفوق لیسانس در لاهور (۱۸۹۶ء الی ۱۸۹۹) انجام گرفت. رشته اصلی وی فلسفه بود ویکی از اساتذه وی در این رشته استاد دکتر تامس آرنلد (م ۱۹۳۰ء) بوده است.

استاد یار عربی در دانشکده خاورشناسی دانشگاه پنجاب ونیز استاد فلسفه در دانشکده دولتی لاهور از ۱۸۹۹ الی ۱۹۰۵.

مطالعه وتحقیق در رشته های فلسفه وحقوق در دانشگاه های کمبریج ولندن انگلستان ومیونیخ آلمان (۱۹۰۵ - ۱۹۰۸). در ۱۹۰۷ او بدریافت دکتری فلسفه از دانشگاه میونیخ ودر ۱۹۰۸ بکسب دانشنامه عالی علوم قضائی از دانشگاه لندن نایل آمد.

استاد عربی در دانشگاه لندن تا ششماه در سال ۱۹۰۸ء.

استاد انگلیسی وفلسفه در دانشگاه دولتی لاهور (۱۹۰۸ - ۱۹۰۹)

اشتغال به وکالت در دیوانِ کشور لاهور از ۱۹۰۸ تا اواسط سال ۱۹۳۴

عضو منتخب مجلس موسسان استان پنجاب (۱۹۲۶ تا ۱۹۲۹)

ایراد خطابه تاریخی بعنوان رئیس سالیانه حزب مسلمانان هند (= مسلم لیگ) در شهر الهٰ آباد وپیش نهاد

مهرم وجدی برای تجزیه هند و تشکیل دولت مستقل مسلمانان شبه قارهٔ (پاکستان) روز ۲۹ دسامبر سال ۱۹۳۰ء از این رو او جزو بانیان پاکستان محسوب می شود۔

شرکت در کنفرانس دوم میزگرد لندن بعنوان نماینده سیاسی مسلمانان هند۔ سپتامبر ۱۹۳۱ء

مسافرت به ایتالیا و دیدار موسولینی بادی۔ نوامبر ۱۹۳۱ء

شرکت در کنفرانس جهانی مسلمانان در فلسطین۔ دسامبر ۱۹۳۱ء

شرکت در کنفرانس سوم میزگرد لندن۔ نوامبر ۱۹۳۲ء

مسافرت به پاریس و دیداری بارگسون و ماسینون۔ دسامبر ۱۹۳۲ء

مسافرت به اسپانیا و دیدن آثار اسلامی شهرهای قرطبه و غرناطه وغیره۔ ژانویه ۱۹۳۳ء

مسافرت به افغانستان بدعوت آن کشور۔ اکتوبر و نوامبر ۱۹۳۳ء

درگذشت اقبال روز پنجشنبه ۲۱ آوریل ۱۹۳۸ در لاهور۔ مزار اقبالؔ در جنب در ورودی مسجد پادشاهی لاهور قرار دارد۔

اقبال را بعنوان شیخ یا دکتر و نیز بالقاب 'سر'، شاعر مشرق، شاعر فلسفی، حکیم الامّت، مصوّرِ پاکستان و ترجمانِ حقیقت یاد کرده اند ولی اینک 'علامه' گویا جزو اسم وی قرار گرفته است۔

آثار وی

تالیف کتاب 'علم الاقتصاد' بزبان اردو در سال ۱۹۰۱ء انتشار اول آن از لاهور در ۱۹۰۲ء انجام گرفت۔

تالیف 'پیش رفت ماوراء الطبیعة در ایران' بزبان انگلیسی بعنوان رساله دکتری در سال ۱۹۰۷ء که در سال بعدی در لندن انتشار یافت۔ ترجمه فارسی آن بعنوان 'سیر فلسفه در ایران' (مترجم دکتر ا۔ ح آریانپور) تاکنون ۳ بار در تهران چاپ گردیده است۔

تالیف کتاب 'انعکاسات پراگنده' بانگلیسی در سال ۱۹۱۰ء

انتشار مثنوی فارسی 'اسرار خودی' و مثنوی دیگر 'رموزِ بیخودی' از لاهور بالترتیب در سال ۱۹۱۵ و

۱۹۱۸ - این دو مثنوی را اینک 'اسرار رموز' می نامند.

انتشار کتاب 'پیام مشرق' بفارسی درجواب دیوان شرقی وغربی گوته آلمانی ۱۹۲۳

انتشار دیوان اول اردو بعنوان 'بانگِ درا' لاهور

انتشار کتاب زبورعجم' فارسی شامل غزلیات و دو مثنوی گلشنِ راز جدید وبندگی نامه.

انتشار کتاب 'احیای فکر دینی در اسلام' بانگلیسی که شامل ۷ مقاله می باشد ۱۹۳۰ - اقبال این ۷ خطابه را در سال ۱۹۲۸ در دانشگاههای مدرس وحیدر آباد دکن وعلی گر ایراد کرده بود وترجمه فارسی این کتاب باهمین عنوان در تهران تاکنون دوبار چاپ گردیده است.

انتشار کتاب 'جاویدنامه' بفارسی که در صورت مثنوی وغزلها وترکیب بندها وترجیع بندها تنظیم گردیده وشامل مسافرتهای تخیلی شاعر به افلاک وعوالم غیب می باشد، ۱۹۳۲

انتشار دوم اُردو بعنوان 'بال جبریل' ۱۹۳۵

انتشار مثنوی های 'مسافر' (۱۹۳۴) و 'پس چه باید کرد ای اقوام شرق' (۱۹۳۶) که اینک بهمین عناوین یکجا چاپ می شود. 'مسافر' حاکی مسافرت شاعر بکشور افغانستان است و در مثنوی دیگر افکار متعدد شاعر پیرامون بیداری مسلمانان ومردم مفلوک جهان می توان دید.

انتشار دیوان سوم اُردو بعنوان 'ضرب کلیم' (جنگ باقوای استعمار) درسال ۱۹۳۶

کتاب 'ارمغان حجاز' شامل دو بیتی ها وقطعه ها بفارسی (۷۰ درصد قسمت کتاب) وچند منظومه اردو که بعداز درگذشت اقبال دراواخر سال ۱۹۳۸ درلاهور انتشار یافته بود.

مجموعه هاي متعدد شامل کلام اُردو وفارسی اقبال که درکتب فوق گنجانده نشده می توان دید، و ازانجمله است، باقیات اقبال، چاپ ثانی لاهور (۱۹۶۶) که بانسبه کامل می باشد - این مجموعه و سایر دیوانهای اردوی اقبال، اشعار متعدد فارسی نیز دربردارد.

مجموعه هاي متعدد شامل گفتارها و مقالات اقبال بزبانهای اُردو وانگلیسی بعنوان مقالاتِ اقبال، مضامین اقبال، گفتار اقبال، حرف اقبال، سخنرانیها و بیانات اقبال ونیز مجموعه هاي از مکاتیب وی بهمین دوزبان چاپ ومنتشر گردیده است. پیداست که درکلیات فارسی اقبال، آثار منظوم وی گنجانده شده است جز پاره ای از اشعار که خود شاعر آنهارا در چاپ دوم کتابهای خود حذف نمود بود.

در آخر ما از اولیای مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان اسلام آباد صمیمانه تشکر می نماییم که بجدیت و علاقه مندی تام بچاپ این کشف الابیات می پردازند -

اسلام آباد
۹ نوامبر ۱۹۷۷ م

دکتر صدیق شبلی
استاد دانشگاه علامه اقبال - اسلام آباد
دکتر محمد ریاض
استاد دانشکده دولتی فدرال (۱) اسلام آباد

آ

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۷۳،۱۸۳	آں ہُنرمندے (آں) ہُنرمندے	۵۸۰،۱۰۷
۴۲۴	آں ہمہ مشتاق (〃)	۸۶۸
۳۲۰	آں ہَوا (〃)	۶۷۷
۱۹۱،۱۷۹	آں یکے (〃) یکی	۵۷۲،۱۸۹
۳۶۴،۳۲۳	آں یکے از (〃) یکی	۶۸۱،۷۵۶
۳۲۳	آں یکے از (〃 〃)	۶۸۱
۴۱۷	آں یکے اندر (〃 〃)	۸۵۳
۲۸۱	آں یکے با (〃 〃)	۶۰۸
۳۲۳	آں یکے بر (〃 〃)	۶۸۱
۳۲۱	آں یکے در (〃 〃)	۶۷۸
۳۷۸	آں یکے را (〃 〃)	۷۸۰
۱۰۳	آں یکے شمع (〃 〃)	۱۵۲
۲۸۲	آں یکے محتاج (〃 〃)	۶۰۹
۳۷	آنچناں (آنچنان)	۲۷
۲۴	آنچناں افسوس (〃)	۳۲
۳۴۵	آنچناں برکار (〃)	۷۲۳
۲۷۷	آنچناں تارنفس (〃)	۶۰۱
۳۴۷	آنچناں تنگ (〃)	۷۲۶
۳۴۰	آنچناں رنگے (〃) رنگی	۷۱۳
	آنچناں زی (〃)	۵۲۲
۷۸	آنچنان قطع (〃)	۱۱۵

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۸۷	آنچناں کاہید (آنچنان)	۱۲۸
۲۸۴	آں چوشب (آن)	۶۱۳
۲۳	آں چوں (آن) چون	۳۱
۴۱۲	آنچہ ازخاک	۸۴۳
۱۲۰	〃 ازکار	۴۰۸
۱۳۷	〃 ازموج	۴۶۳
۳۳۳	〃 ازنیساں (نیسان)	۷۰۰
۴۲۲	〃 اندر پردہ	۸۶۳
۳۵۴	〃 اوجوید	۷۴۱
۳۵۲	〃 برپیدا	۷۳۵
۳۷۰	〃 برتقدیر	۷۶۸
۳۴۸	〃 برگرد	۷۲۹
۳۸۲،۲۶۰	〃 بُود	۷۸۸،۳۶۲
۴۰۸	〃 توبا	۸۳۷
۳۴۱	〃 تو	۷۱۲
۳۵۶	〃 خوانی	۷۴۳
۳۰۸	〃 درآدم	۶۵۶
۳۲۸	〃 دید	۶۹۱
۳۴۹	〃 دیدم	۷۳۰
۲۷۶	〃 گفتم	۵۹۹

ا

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۳۵۸	از تب یاراں	۷۴۶
۳۵۶	〃 تجلّی	۷۴۳
۴۵	〃 تشکک	۶۶
۶۱	〃 تف	۹۰
۶۶	〃 〃	۹۷
۹۳	〃 〃	۱۳۸
۸۴	〃 تلاوت	۱۲۳
۱۲	〃 تمنا	۱۶
۲۵	〃 〃	۳۴
۳۷۰	〃 تن آسانی	۷۶۷
۱۵۵	〃 تنک جامی	۵۲۲
۳۸۰	〃 〃 〃	۷۸۴
۴۳	〃 تو	۶۱
۹۶	〃 〃	۱۴۱
۱۱۲	〃 〃 بالا	۱۶۶
۴۲۸	〃 〃	۸۷۷
۸۹	〃 〃 ایں (این)	۱۳۱
۳۹۰	〃 〃 〃 〃 (〃)	۸۰۶
۳۴۱	〃 〃 پرسم	۷۱۶
۳۵۸	〃 〃 〃	۷۴۷
۳۵۸	〃 〃 خواہم	۷۴۷
۱۳۱	از تو دروں (درون)	۳۴۳
۲۹۷	〃 〃 (〃)	۶۳۵
۲۹۷	〃 〃 مخلوقات	۶۳۶
۸۱	〃 تہ آتش	۱۲۰
۴۰۱	〃 تہیدستاں (تہیدستان)	۸۲۵
۵۲	〃 〃 (〃)	۷۶
۲۱۸	〃 جان	۲۶۰
۴۰۲	〃 جدائی (	۸۲۷
۳۱۲	〃 جلال	۶۶۳
۲۳۲	〃 جلوہ	۲۹۲
۲۹۰	〃 جمال	۶۲۵
۳۷۷	〃 جمالِ ما	۷۷۹
۳۹۶	〃 جنون	۸۱۶
۳۹۴	〃 جنونش	۸۱۳
۸۳	〃 جہانبانی	۱۲۲
۳۲۲	〃 چراغ	۶۷۹
۱۲۷	〃 چشم ساقی	۴۳۲
۲۸	〃 چمن	۳۹
۱۲۳	〃 〃	۴۱۹
۳۶۴	〃 〃	۷۵۷

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۳۷۰	از غم	۷۶۸
۴۱۶	″ ″	۸۵۱
۴۱۷	″ ″	۸۵۲
۲۷	″ غمان	۳۸
۳۴۴	″ فتادن	۷۲۱
۲۶۳	″ فراز آسماں	۳۶۹
۴۰۲	″ فراق	۸۲۷
۴۱۳	″ فرنگی	۸۴۵
۲۶	″ فریب	۳۶
۳۸	″ ″	۵۴
۷۸	″ ″	۱۱۵
۴۰۸	″ ″	۸۳۷
۳۶۹	″ فساد او	۷۶۶
۳۶۹	″ فساد دل	۷۶۵
۴۰۵	″ فسونش	۸۳۱
۴۳۰	″ ″	۸۸۰
۹۵	″ قبا	۱۴۰
۳۲	″ قم	۴۵
۴۰۶	″ قیام	۸۳۳
۱۵۸	″ کاخ	۵۲۹
۲۸۴	″ کلامش	۶۱۲

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۲۹۱	از کلامم	۶۲۵
۸۴	″ کلاہ	۱۲۴
۱۶	″ کلید	۱۸
۱۴۴	″ کلیمے (کلیمی)	۴۸۲
۳۰۹	″ کم آمیزی	۶۵۸
۶۶	″ کماں (کمان)	۹۷
۳۵	″ کن او	۵۱
۹۶	″ کن حق	۱۴۱
۴۲۵	″ کہ گیرد	۸۷۰
۵۰	″ گراں (گران)	۷۳
۳۴۸	″ ″ (″)	۷۲۹
۹۲	″ گل	۱۳۶
۳۵	″ گل خود	۴۹
۳۳۹	″ گناہ	۷۱۲
۲۴۷	″ مابگو	۳۲۲
۲۸۰	″ متاعش	۶۰۶
۱۴	″ محبت	۱۸
۱۵	″ ″	۱۸
۱۹	″ ″	۲۵
۱۸۷	″ ″ جذبہ	۵۸۶

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۴۲۹	از نگاهش	۸۷۸
۲۹۷	″ نگاہے (نگاہی)	۶۳۷
۱۸۰	″ نم او	۵۷۶
۳۹۱	″ ″	۸۰۸
۲۶	″ نوا	۳۶
۸۵	″ ″	۱۲۵
۲۴۹	″ ″	۳۳۰
۱۴۲	″ ″	۴۷۹
۳۶۳	″ ″	۷۵۵
۳۹۰	″ ″	۸۰۶
۴۲۱	″ نوازشها	۸۶۲
۱۳۰	″ نہاں خانہ	۴۳۸
۱۸۰	″ نے او	۵۷۵
۳۸۸	″ نے	۸۰۳
۳۹۴	″ نیاگاں (نیاگان)	۸۱۲
۱۰	″ نیستان	۱۰
۳۳	″ وجود	۴۶
۳۴۵	″ وجودحق	۷۲۳
۳۰۸	″ وجودش	۶۵۶
۲۱	″ وفور	۲۸

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۳۳	از ولا	۴۷
۳۰۰	″ ہلاک	۶۴۲
۹۸	″ ہمہ بیگانہ	۱۴۵
۱۵۱	″ ہمہ کس	۵۰۷
۱۸۹	″ ہنر	۱۸۷
۳۴	″ ہوس	۴۸
۴۴	″ ″	۶۳
۸۶	″ یک آئینی	۱۲۵
۱۵۲	ازاں بمکتب (ازان)	۵۱۰
۱۵۵	″ برخویش (″)	۵۱۶
۱۴۷	″ پیش (″)	۴۹۳
۴۷۱	″ غم (″)	۹۹۷
۴۶۷	″ فکر (″)	۹۸۱
۱۷۱	″ مرگے (″)	۵۵۷
۱۳۲	″ معنی (″)	۴۴۶
۱۶۰	″ نارے (″)	۵۳۹
۱۷۱	″ نورے (″) نوری	۵۵۷
۱۶۲	ازو ابلیس	۵۴۱
۱۶۷	″ خود	۵۴۹
۱۶۲	″ خودرا	۵۴۱
۱۲۷	ازل تاب	۴۳۱

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۲۶۷	اگر تاج	۳۸۰
۲۷۲	〃 تقلید	۳۹۲
۱۷۲	〃 چشمے (چشمی)	۵۸۵
۲۷۴	〃 خاک	۹۹۶
۱۶۰	〃 خاکم	۵۳۸
۴۸۳	〃 دانا	۱۰۲۱
۱۴۸	〃 دردل	۴۹۵
۱۹۷	〃 درمشت	۲۰۶
۲۲۰	〃 زرمز	۲۶۵
۳۳۶	〃 زشحنہ	۷۰۵
۱۳۵	〃 زمیکدہ	۴۵۶
۱۴۷	〃 زاں برق	۴۹۲
۱۶۲	〃 زیری	۵۴۲
۱۳۶	〃 سخن	۴۶۰
۲۳۰	〃 شب	۲۸۷
۱۴۶	〃 عنان (عناں)	۴۹۰
۱۲۵	〃 کاوی	۴۲۵
۲۰۰	〃 کردی	۲۱۶
۳۳۶	〃 کلیم	۷۰۶
۱۷۶	〃 گوئی	۵۶۲
۱۶۷	〃 مازندہ	۵۵۰

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۱۷۶	اگر مائیم	۵۶۶
۱۶۷	〃 معروف	۵۴۹
۴۳۵	〃 می آمد	۸۹۵
۱۲۸	〃 نظارہ	۴۳۵
۲۴۴	〃 نہ بوالہوس	۳۱۸
۱۶۲	〃 یک چشم	۵۴۱
۱۳۲	〃 〃 ذرہ	۴۴۶
۱۷۶	〃 〃 〃	۵۶۵
۱۴۸	〃 〃 قطرہ	۴۹۶
۱۵۵	〃 〃 یوسف	۵۲۰
۲۴۸	اگرت خار	۳۲۸
۲۴۸	اگرچہ پیر حرم	۳۲۸
۲۶۲	〃 تیشہ	۳۶۸
۲۵۲	〃 زادہ ہندم	۳۳۷
۲۵۷	〃 زیب	۳۵۱
۱۳۲	〃 سطوت	۴۴۸
۲۴۹	〃 عقل	۳۲۹
۳۳۵	〃 〃	۷۰۵
۴۷۳	الا اے	۹۹۳
۴۲۸	الا یا	۹۰۵

طبع ایرانی			طبع پاکستانی
۲۹۶،۳۵۱،۴۲۵	الاماں از	(الامان)	۸۶۹،۷۲۳،۸۱۷
۱۷۶	الست 〃		۵۶۶
۳۵۰،۴۰۵	الحذر 〃		۸۲۱،۷۲۲
۱۸۰	〃 این	(این)	۵۷۵
۷۴	اللہ اللہ		۱۱۰
۲۳۲	اماں از	(امان)	۲۹۳
۳۱۸	امتحان پاک		۶۷۱
۳۰	امتزاجِ ما		۴۲
۱۶	امتیازات نسب		۲۰
۱۱۰	امت او		۱۶۳
۸۰	امت مسلم		۱۱۹
۳۶۸	امتاں اندر	(امتان)	۷۶۴
۳۸۹	امتاں را	(〃)	۸۱۳
۶۹	〃 از		۱۰۱
۷۱	امتے از گرمی	(امتی)	۱۰۴
۷۱	〃 〃 ما	(〃)	۱۰۴
۴۰۲	〃 بر	(〃)	۸۲۶
۴۰۸	〃 بودے	(〃) بودی	۸۲۷
۸۱	〃 درحق	(〃)	۱۱۹

طبع ایرانی			طبع پاکستانی
۴۰۴	امتے کز	(امتی)	۸۲۹
۳۳۹	امرحق		۷۱۱
۱۳۸	امیر قافلہ		۴۶۸
۴۳۹	〃 کارواں	(کاروان)	۹۰۹
۲۴۰	ایبیے بود		۳۰۸
۹۵	〃 پاک		۱۳۹
۴۵۶	اناالحق		۹۵۲
۶	انتظار صبح		۵
۵۴	〃 غم		۷۷
۴۲۱	انتہائے عاشقاں	(انتہای عاشقان)	۸۵۸
۲۳۲	انجم بہ بر		۲۹۱
۱۳۰	〃 بگریباں		۴۴۰
۲۸۰	انجمن روزے		۶۰
۳۹۰	اندر آغوش		۸۰۵
۳۹۱	〃 آہ		۸۰۸
۳۸۵	〃 اخلاص		۷۹۲
۱۳۹	〃 دلک		۴۷۱
۲۵۳	〃 رصد		۳۴۱
۳۴۹	اندر آں زورق	(اندران)	۷۳۱
	〃 شب		۷۲۲
۳۵۵،۲۲۹	〃 عالم		۶۹۴،۷۴۳

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۲۹۲	اندرآں فانوس (اندرآن)	۶۲۹
۳۳۱	〃 میدان (〃)	۶۹۸
۳۲۰	اندرو بینی	۶۷۶
۳۱۷	〃 تقدیر	۶۶۹
۳۴۰	〃 مرگے (مرگی)	۷۱۳
۳۱۹	〃 نم	۶۷۶
۴۲۰	〃 ہرابتدا	۸۵۸
۱۸۰	〃 ہنگامہ	۵۷۶
۳۰۲	اندرون است	۶۴۷
۳۴۸	〃 او	۷۲۹
۳۰۷	〃 تست	۶۵۵
۳۹۹	〃 〃	۸۲۰
۴۲۲	〃 خویش	۸۶۴
۳۱۹	اندرونم موجہا	۶۷۶
۳۹۵	اندریں دیر (اندرین)	۸۱۴
۴۱۵	〃 دشت (〃)	۸۴۸
۲۸۷	〃 رہ (〃)	۶۱۹
۳۶۹	〃 〃 (〃)	۷۶۶
۴۰۶	〃 〃 (〃)	۸۳۲
۳۴۷	〃 عالم (〃)	۷۲۶
۴۰۱	〃 〃 (〃)	۸۲۴

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۳۲۸	اندریں ملک (اندرین)	۶۹۳
۳۰۵	〃 نسبت (〃)	۶۵۱
۳۰۲	〃 نیلی (〃)	۶۴۷
۳۲۱	〃 وادی (〃)	۶۷۸
۲۸	اندکے از (اندکی)	۳۹
۳۵۵	〃 اندر (〃)	۷۴۲
۱۷	〃 〃 (〃)	۳۲
۸۹	〃 اندیش (〃)	۱۳۱
۴۵	〃 درواردات (〃)	۷۲۳
۴۱۸	〃 گم شو (〃)	۸۵۵
۲۴۲	〃 کہ	۳۰۸
۲۸۴	انقلاب اندر	۶۱۲
۳۷۹	〃 روس	۷۸۲
۳۰۸	او امام	۶۵۶
۴۲۵	〃 بہ بند	۸۷۰
۳۰۴	〃 بہ فکر	۶۵۰
۳۵۴	〃 بہ لا	۷۴۱
۱۲۴	〃 بیک دانہ	۲۱۴
۴۲۹	〃 جہاں رنگ (جہان)	۸۷۸

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۱۸۹	او چمن	۱۸۶
۱۸۹	〃 چوبلبل	۱۸۶
۱۸۹	〃 حدیث	۱۸۶
۳۷۴	〃 خود اندیش	۷۷۳
۴۰۷	〃 دلے در (دلی)	۸۳۵
۱۸۹	〃 زشوخی	۱۸۶
۳۲۰	〃 سفر	۶۷۷
۳۸۷	〃 کلیم	۷۹۵
۴۰۲	〃 نداند	۸۲۶
۴۳۰	〃 نگنجد	۸۷۹
۴۲۲	〃 نقاب	۸۶۲
۳۷۶	اول او	۷۷۷
۳۸۷	〃 اندر	۷۹۵
۳۲۲	اہرمن را	۶۸۰
۶۲	اہل حق	۹۱
۲۷۸،۴۱۱	〃 〃	۸۴۱،۷۸۰
۱۸۷	〃 دل	۵۸۶
۴۰۰	〃 〃 از	۸۲۳
۳۸۹	〃 دنیا	۸۰۴
۳۸۶	〃 دین	۷۹۵
۲۶	〃 عالم	۳۶

طبع ایرانی			طبع پاکستانی
۳۱	اہلِ قوت		۴۳
۲۸۰	این آب	(این)	۶۰۶
۱۵۶	〃 آہ جگر	(〃)	۵۲۴
۱۵۶	〃 جا مقامے	(〃) جامقامی	۵۲۵
۱۵۶	〃 چہ کار	(〃)	۵۲۵
۵۴	〃 امانت	(〃)	۷۷
۲۸۴	〃 بدن	(〃)	۶۱۲
۱۱۶	〃 بندہ	(〃)	۲۹۶
۴۳۰	〃 پری	(〃)	۸۸۰
۲۴۲	〃 بوالہوس	(〃)	۳۰۸
۳۵۰	〃 بہ صبر	(〃)	۷۳۲
۳۰۶	〃 بہ علم	(〃)	۶۵۳
۴۰۲	〃 بہ نوک	(〃)	۸۲۶
۱۰۰	〃 ترا	(〃)	۱۴۷
۲۷۵	〃 تماشاخانہ	(〃)	۵۹۸
۱۱۴	〃 تمنا	(〃)	۱۶۹
۱۱۵	〃 تمنادر	(〃)	۱۶۹
۲۵۳	〃 تیرہ خاکدان	(〃)	۳۴۱
۱۷۸	〃 جہاں	(〃) جہان	۵۷۲
۴۰۴	〃 جہاں او	(〃) 〃	۸۳۰
۳۵۱	〃 جہاں بے	(〃) بی	۷۳۵

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۱۲۰	این جہاں چیست (این)جہان	۴۰۹
۲۷۳	〃 〃 صید (〃) 〃	۵۹۵
۲۷۵	〃 〃 کوه (〃) 〃	۵۹۸
۳۶۵	〃 جہانے کہ (〃)جہانی کہ	۷۵۹
۱۰۴	〃 چمن (〃)	۱۵۵
۳۹۹	〃 〃 (〃)	۸۲۰
۳۵۱	〃 چنیں (〃) چنین	۷۳۴
۶۸	〃 〃 (〃) 〃	۹۹
۳۶۷	〃 〃 حشر (〃) 〃	۷۶۲
۴۰۵	〃 〃 دل (〃) 〃	۸۳۰
۳۷۷	〃 〃 عالم (〃) 〃	۷۷۸
۲۸۱	〃 〃 موجود (〃) 〃	۶۰۸
۲۳۸	〃 حرف (〃)	۳۰۳
۲۷۰	〃 خاک (〃)	۳۸۵
	〃 خدا (〃)	
۳۶۵	〃 خدایاں (〃)خدایان	۷۵۸
۲۶۹	〃 خرابات (〃)	۳۸۳
۴۲	〃 خرام (〃)	۶۰
۳۲۷	〃 دل (〃)	۷۰۸
۳۳۰	〃 〃 (〃)	۶۹۶

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۱۳۹	این دل (این)	۴۳۸
۳۸۱	〃 دوحرف (〃)	۷۸۸
۴۱۶	〃 دو قوت از (〃)	۸۵۱
۳۵۷	〃 دو قوت (〃)	۷۴۵
۱۵۶	〃 رہزن (〃)	۵۲۵
۴۱۳	〃 زخود (〃)	۸۴۵
۳۲۱	〃 زنسل (〃)	۶۷۸
۳۸۳	〃 زماں (〃) زمان	۷۸۹
۳۸۷	〃 زمین وآسماں (〃) وآسمان	۶۱۹
۲۳۱	〃 زیر (〃)	۲۸۹
۶۴	〃 سبق (〃)	۹۵
۳۱۹	〃 ستیزد (〃)	۶۷۵
۳۸۱	〃 سخن (〃)	۷۸۷
۳۴۱	〃 〃 (〃)	۷۱۴
۳۷۸	〃 سلیمانی (〃)	۷۸۰
۷۸	〃 شجر (〃)	۱۱۵
	〃 شراب (〃)	
۱۳۰	〃 شیشہ (〃)	۴۴۰
۱۸۴	〃 صنم (〃)	۵۸۲
۲۹۳	〃 صوت (〃)	۶۲۱
۲۳	〃 علف زار (〃)	۳۰

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۷۶	این عناصر (این)	۱۱۳
۳۲۲	〃 غزل (〃)	۶۸۰
۳۱۳	〃 غلام (〃)	۸۴۵
۳۰۲	〃 فضا (〃)	۶۴۸
۲۲۵	〃 فردتر (〃)	۲۷۶
۸	〃 قدر (〃)	۹
۳۶۶	〃 قدریاد (〃)	۷۶۰
۴۲۶	〃 کار حکیمے (〃)	۸۷۲
۱۵۶	〃 کم عیار (〃)	۵۲۵
۱۳۱	〃 کوه (〃)	۴۴۴
۳۵۶	〃 که بینی (〃)	۷۴۳
۳۹۵	〃 که در شمع (〃)	۸۱۴
۱۰۵	〃 که در (〃)	۱۵۷
۴۲۹	〃 که می بینم (〃)	۸۷۷
۳۹۵	〃 که می بینی (〃)	۸۱۵
۴۱۱	〃 کهن اقوام (〃)	۸۴۱
۹۴	〃 〃 پیکر (〃)	۱۳۸
۴۱۹	〃 〃 ساماں (〃)ساماں	۸۵۶
۲۵۱	〃 کیست (〃)	۳۳۶
۳۱۸	〃 گل (〃)	۶۷۱
۱۰۲	〃 〃 (〃)	۱۵۱

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۲۵۲	ایں گنبد (〃)	۳۳۷
۸۶	〃 گہر (〃)	۱۲۶
۶۹	〃 〃 (〃)	۱۰۲
۳۰۱	〃 مساوات (〃)	۶۴۲
۴۲۵	〃 مسلماں از (〃) مسلمان	۸۷۰
۴۱۳	〃 〃 زاده (〃) 〃	۸۴۵
۳۶۰	〃 مشت پر (〃)	۷۵۰
۳۵۶	〃 مقام (〃)	۷۴۷
۳۲۳	〃 مقام سرکشاں (〃) مقام سرکشان	۶۸۱
۹۹	〃 من (〃)	۱۴۶
۱۵۷	〃 مه و مهر (〃)	۵۴۷
۶۷	〃 مے دیرینه (〃)	۶۹
۱۴۱	〃 نکته (〃)	۴۷۴
۲۴۷	〃 نکته را (〃)	۳۲۳
۱۰۹	〃 نمی گوید (〃)	۱۶۲
۳۲۸	〃 نواح (〃)	۶۹۳
۳۳۵	〃 نواها (〃)	۷۰۴
۵۰	〃 وآں (〃) وآن	۷۲

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۲۸۷	این وآن (این) وآن	۶۱۹
۱۵۶	〃 هم جهانے (〃) هم جهانی	۵۲۵
۳۶۲	〃 هماں (〃) همان	۷۵۳
۳۱	〃 همه (〃)	۴۳
۳۳۶	〃 〃 از (〃)	۷۰۳
۴۱۳	〃 〃 〃 لطف (〃)	۸۴۴
۹۷	〃 〃 اے (〃)	۱۴۳
۳۲۷	〃 〃 خواب (〃)	۶۹۱
۳۶۲	〃 〃 سوزے (〃) همه سوزی	۷۵۳
۳۳۰	〃 〃 فیض (〃)	۶۹۶
۲۲۲	〃 〃 نزد (〃)	۲۷۰
۲۷۷	〃 〃 هنگامه (〃)	۷۷۹
۴۰۸	〃 〃 یک لحظه (〃)	۸۳۶
۱۵۶	〃 یک دو (〃)	۵۲۵
۴۹	اے اسیر (ای)	۷۱
۴۱	〃 امانت (〃)	۵۹
۳۹۰	〃 امیر (〃)	۸۰۶
۱۸۸	〃 〃 (〃)	۱۸۶
۱۸۸	〃 〃 (〃)	۱۸۵
۴۸	〃 (〃)	۶۹

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۱۰۴	اے امین (ای)	۱۵۴
۴۱۱	〃 〃 دولت (〃)	۸۴۲
۲۷۷	〃 امینے (〃) امینی	۶۰۲
۴۱۷	〃 بآغوش (〃)	۸۵۲
۳۵۱	〃 بتاں (〃) بتان	۷۳۴
۲۹۹	〃 بجانت (〃)	۶۴۰
۲۷۱،۸۸	〃 برادر (〃)	۳۹۰،۱۲۹
۹۱	〃 بسا (〃)	۱۸۹
۶	〃 〃 (〃)	۷
۳۸۶	〃 〃 (〃)	۷۹۴
۲۴۱	〃 〃 (〃)	۳۰۸
۲۹۴	〃 〃 (〃)	۶۳۲
۱۱۳	〃 بصیری (〃)	۱۶۷
۲۲۲	〃 بکنار (〃)	۲۷۰
۲۳۷	〃 بلبل (〃)	۳۲۲
۱۴۱	〃 بنده خاکی (〃)	۴۷۴
۳۱۱	〃 به تقلید (〃)	۶۶۰
	〃 پرستار (〃)	
۸۵	〃 پریشاں (〃) پریشان	۱۲۵
۶۶	〃 پریها (〃)	۹۷

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۳۸۱	اے پسر (ای)	۷۸۷
۴۱۴	″ پناہِ من (″)	۸۴۶
	″ ترا آہے (″) ترا آہی	
۳۰۱	″ ترا اندر (″)	۶۴۴
۵۵	″ ترا (″)	۸۱
۱۹۰	″ ″ (″)	۱۸۸
۳۷۱	″ ″ (″)	۷۷۰
۳۸۵	″ ″ بخشد (″)	۷۹۳
۲۸۳	″ ″ تیرے (″) تراتیری	۵۹۶
۴۲۸	″ ″ حق (″)	۸۷۶
۴۳۹	″ ″ دادند (″)	۷۱۲
۳۷۳	″ ″ سازے (″) تراسازی	۷۷۱
۴۰۴	″ ″ ہر (″)	۸۳۰
۳۶۵	″ نواز (″)	۷۵۸
۳۵۶	″ ″ دادی (″)	۷۴۴
۲۷۵	″ ″ (″)	۵۹۸
۳۹۸	″ تہی (″)	۸۲۰

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۲۷۱	″ ″ برادر (″)	۳۹۰
۲۵۲	″ ″ گرفتار (″)	۳۳۷
۴۰۵	″ جواں داماں (″) جوان دامان	۸۳۰
۳۲۵	″ جہاں (″) جہان	۶۸۵
۳۲۳	″ جہانداراں (″) جہانداران	۶۸۳
۱۱۲	″ چو (″)	۱۶۵
۳۴۱	″ چو من (″)	۷۱۵
۵۰	″ چو (″)	۷۲
۵۲	″ چوجاں (″) چوجان	۷۵
۱۱۲	″ شبنم	۱۶۵
۴۲۲	″ حکیم غیب (″)	۸۶۳
۴۲۵	″ خدا (″)	۸۶۹
۱۳۳	″ خدائے مہر (″) خدای مہر	۴۵۱
۲۷۴	″ خداروزی (″)	۵۹۶
۳۴۶	″ خداوند (″)	۷۲۵
۳۲۱	″ خدایاں (″)	۶۷۹
۳۴۷	″ خدایک (″)	۷۲۶
۹۸	″ شرت (″)	۱۴۴
۱۴۴	″ خوش آں (″) خوش آن	۴۸۲
۲۵۹	″ ″ (″) ″	۳۶۰

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۲۷۴	اے خوش آں (ای خوش آن)	۵۹۶
۲۹۱	〃 〃 (〃) 〃	۶۲۵
۳۸۹	〃 〃 (〃) 〃	۸۰۴
۴۰۱	〃 〃 (〃) 〃	۸۲۵
۴۰۸	〃 〃 (〃) 〃	۸۳۷
۴۲۸	〃 〃 (〃) 〃	۸۷۶
۱۰۷	〃 خوشا (〃)	۱۵۹
۱۹	〃 خنک (〃)	۲۴
۴۰۷	〃 درست (〃)	۸۳۵
۱۱۰	〃 دریغا (〃)	۱۶۳
۲۷	〃 دلت (〃)	۳۷
۲۷	〃 دلیل (〃)	۳۷
۳۷۶	〃 دو عالم (〃)	۷۷۸
۱۰۴	〃 روایت (〃)	۱۵۴
۳۵	〃 ز آداب (〃)	۵۱
۴۰۸	〃 〃 افسوں (〃)	۸۳۷
۳۱۴	〃 〃 افکار (〃)	۶۶۴
۴۲	〃 〃 بطن (〃)	۶۰
۲۷	〃 〃 پا (〃)	۳۷
۴۱۲	〃 〃 توما (〃)	۸۴۴
۹۲	اے ز تیغ (ای)	۱۳۶
۴۱۷	〃 〃 خود (〃)	۸۵۴
۳۰۹	〃 〃 دینت (〃)	۶۵۷
۱۴	〃 〃 راز (〃)	۱۷
۵۴	〃 〃 رویت (〃)	۷۷
۴۱۲	〃 〃 کارعصر (〃)	۸۴۳
۱۰۴	〃 روایت (〃)	۱۵۴
۲۹۳	〃 زاہد (〃)	۶۳۱
۳۳۲	〃 زناں (〃)	۶۹۹
۴۰۰	〃 سرت کرم (〃)	۸۲۴
۲۳	〃 سوار (〃)	۴۴
	〃 〃 (〃)	
۲۴۹	〃 سکندر (〃)	۳۳۰
۱۰۶،۳۷۱	〃 شناسا (〃)	۷۶۹،۱۵۸
۳۱۶	〃 شہید (〃)	۶۶۸
۷۵	〃 صبا (〃)	۱۱۱
۴۱۶	〃 〃 (〃)	۸۵۲
۲۵۱	〃 〃 (〃)	۳۳۶
۸۹	〃 صراطت (〃)	۱۳۱

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۱۵۸	اے عالم (ای)	۵۳۰
۲۷۹	〃 عقل (〃)	۶۰۶
۱۴۰	〃 غنچہ (〃)	۴۷۳
۱۸	〃 فراہم (〃)	۲۳
۴۲۹	〃 فروغ (〃)	۸۷۹
۱۱۳	〃 فروغت (〃)	۱۶۸
۵۵	〃 فلک (〃)	۸۱
۲۵۶	〃 〃 (〃)	۳۵۰
۳۲۵	〃 فواد (〃)	۶۸۵
۴۲۸	〃 قبا (〃)	۸۷۷
۶۴	〃 کہ (〃)	۹۵
۲۲۶	〃 کرمک (〃)	۲۷۷
۱۳۶	〃 کہ آسودہ (〃)	۴۶۲
۸۶	〃 〃 از (〃)	۱۲۵
۹۶	〃 〃 〃 (〃)	۱۴۲
۳۹۷	〃 〃 〃 (〃)	۸۲۰
۱۱۴	〃 〃 〃 (〃)	۱۶۸
۲۱۴	〃 〃 〃 (〃)	۲۵۴
۳۴۵	〃 〃 اندر (〃)	۷۴۴
۳۹۵	〃 〃 حجرہ (〃)	۸۱۵
۹۵	〃 〃 با (〃)	۱۴۱

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۳۵	اے کہ باشی (ای)	۶۵
۸۶	〃 〃 〃 (〃)	۱۲۷
۱۰۵	〃 〃 تو (〃)	۱۵۷
۲۳۳	〃 〃 〃 (〃)	۲۹۴
۴۱۰	〃 〃 جاں (〃)	۸۴۰
۳۴۳	〃 〃 جوئی (〃)	۷۲۰
۳۶۳	〃 〃 خواندی (〃)	۷۵۴
۹۵	〃 〃 خوردستی (〃)	۱۴۰
۲۱۷	〃 〃 زخورشید (〃)	۲۵۸
۱۱۷	〃 〃 زمن (〃)	۳۹۹
۴۱۵	〃 〃 داری (〃)	۸۴۸
۲۴۴	〃 〃 مدرسہ (〃)	۳۱۴
۳۶۳	〃 〃 گفتی (〃)	۷۵۷
۲۷۲	〃 〃 گل (〃)	۳۹۱
۲۸۴	〃 〃 گوئی (〃)	۶۱۲
۳۲۸	〃 〃 〃 (〃)	۷۱۰
۴۵	〃 〃 مثل (〃)	۶۵
۳۳۱	〃 〃 منزل (〃)	۶۹۷
۳۹،۳۱۵	〃 〃 خواہی (〃)	۶۶۷،۵۵

ب

طبع ایرانی		طبع پاکستانی	طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۸۹	باز این ریش	۱۳۱	۱۴۶	باز ضیفان	۴۸۸
۱۵۷	〃 〃 عالم	۵۲۷	۹۵	〃 طرح	۱۴۰
۳۰	〃 اے	۴۱	۲۰	〃 گر این	۲۶
۴۹	〃 با پیمانہ	۷۱	۲۸۱	〃 گفتم	۶۰۸
۳۲۴	〃 〃 من	۶۸۱	۳۷۱	〃 گو از ہند	۷۶۸
۲۷۴	〃 بر آتش	۵۹۷	۳۰۱	〃 〃 اے	۶۴۳
۸	〃 〃 خوانم	۸	۳۴۳	〃 〃 〃 صاحب	۷۱۹
۳۲۲	〃 بر رفتہ و آئندہ	۶۸۱	۸۷	〃 گوید	۱۲۷
۱۴۲	〃 〃 رفتہ	۴۷۷	۲۰	〃 گیر	۲۶
۲۵۰	〃 بہ سرمہ	۳۳۱	۵۳	〃 مارا	۷۶
۳۷۹	〃 بینی	۷۸۲			
۲۹۳	〃 بے تابانہ	۶۲۹	۳۱۵	〃 می آتی	۶۶۷
۵۲	〃 تسکین	۷۵	۴۲۷	بازیاب این	۸۷۴
۴۲۵	〃 جذب اندرون	۸۷۰	۲۱۷	بازوئے شاہین	۲۵۷
۸۷	〃 چون	۸۲۷	۲۲۲	بازی روزگار	۲۶۹
۳۲۵	〃 حرف	۶۸۵	۱۳۶،۳۶۳	باش تابینی	۷۵۵،۴۶۲
۵۴	〃 خوانم	۸۳	۴۲۳	〃 〃 〃 بہار	۸۶۶
۳۴۲	〃 خودرا	۷۱۸			
۳۳	〃 در عالم	۴۶	۲۸۱	〃 〃 عریان	۶۰۸
۳۱۸	〃 〃 من	۶۷۰	۳۸۹	〃 مانند خلیل	۸۰۳
۶۷	〃 سوے حق	۹۹	۷۹	〃 باطل از	۱۱۶

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۲۶۵	بدوش زمین	۳۷۴
۱۷۵	〃 شام	۵۶۴
۲۴۱	بدو گفتم	۳۰۹
۱۳۹	بده آن دل که	۴۳۶
۱۳۹	〃 〃 〃 بده	۴۳۶
۳۵۰	〃 اورا	۹۳۵
۳۴۱	〃 باخاک	۹۶۵
۳۵۲	〃 دستی	۹۴۲
۱۲۲	بدیگران چه	۴۱۴
۸۹	بر پدر	۱۳۱
۲۴	〃 تخیلہائے ما	۳۲
۳۲۷	〃 تر از فکر	۶۹۰
۳۰۸	〃 〃 〃 گردوں	۶۵۷
۳۵۳	〃 ثغور	۷۳۹
۹	〃 جگر	۹
۲۷۶	〃 جوانان سہل	۵۹۹
۳۲۱	〃 جہان چشم	۶۹۱
۱۲۶	〃 〃 دل	۴۲۶
	〃 خود نظر	
۳۴۱	〃 خور از قرآن	۸۸۱

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۱۳۴	بر خیز که آدم	۴۵۵
۲۵۲	〃 〃 〃 فرو دین	۳۳۷
۲۳۲	〃 〃 و دل	۲۹۱
۴۴	〃 در او	۶۳
۵۶	〃 درت	۸۲
۵۵	〃 در ساقی	۸۲
۱۳۳	〃 دل آدم	۴۵۱
۱۵۰	〃 〃 بیتاب	۵۰۳
۹۳	〃 〃 پروانہ	۱۳۷
۲۱۵	〃 〃 خود	۲۵۴
۱۰۸	〃 〃 〃	۱۶۱
۱۵۰	〃 〃 من	۵۰۳
۳۰۵	〃 دمد از مشرق	۶۵۱
۱۰۳	〃 〃 〃	۱۵۱
۴۲۳	〃 درون شاخ	۸۶۶
۳۲۶	〃 زمان	۶۹۰
۳۵۰	〃 〃 رفته	۷۳۲
۴۶	〃 زمین	۶۷
۷۵	〃 〃 کربلا	۱۱۰
۲۷۷	〃 سپہر	۶۰۲
۹۵	〃 سراین باطل	۱۴۰

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۴۷۱	بساکس	۹۹۰
۷۹	بست قمری	۱۱۸
۱۸۱	〃 نقش	۱۸۶
۹۹	بسته با	۱۴۶
۲۸۵	〃 هر تدبیر	۶۱۳
۲۰	بسکه از	۲۸
۲۴	〃 〃 ذوق	۳۳
۵	〃 عود	۶
۲۴۴	〃 غیرت	۳۱۵
۱۹۰	〃 گردون	۱۸۷
۱۵۹	بسواد دیده	۵۲۶
۴۸۵	بسوزد مومن	۱۰۲۶
۳۳۴	بسے سختی	۲۹۵
۲۶۵	〃 گذشت	۳۷۹
۲۳۹	〃 〃	۳۰۶
۲۳۷	〃 هیچو شرر	۳۰۱
۲۵۱	بشاخ زندگی	۳۳۴
۲۷۹	بشرتا	۱۰۰۹
۱۴۰	بشکوه بے نیازی	۴۰۷
۴۲۳	بشنود مردے	۸۶۶

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۲۳۲	بصحرا صید بندان	۲۹۲
۱۱۸	بصدائے درد مندے	۴۰۲
۲۲۶	بصلح	۷۰۶
۱۳۱	بضمیرت آرمیدم	۴۴۵
۱۱۸	بضمیرم	۴۰۱
۱۵۱	بطرز دیگر	۵۲۷
۲۷۰	بطوف شمع	۳۸۷
۲۷۰	بطے گفت	۳۸۷
۳۶۷	بعد مدت	۷۶۳
۲۵۴	بعشوه های	۳۴۵
۲۵۴	بغارت می بری	۳۴۳
۱۳۷	بقصد صید	۴۶۴
۱۶۶	بکار حاکمی	۵۴۷
۱۷۳	〃 ملک	۵۵۹
۴۵۸	بکام خود	۹۵۷
۱۱۸	بکسی عیان	۴۰۱
۱۶۲	بکف بردن	۵۴۲
۲۵۷	بکوچه که دهد	۳۵۴
۲۲۰	بکوه رفتم	۲۸۸
۳۵۲	بکوے تو	۹۳۲

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۱۶۷	به بزمِ ما	۵۵۰
۱۶۴	″ بسیاری	۵۴۵
۱۵۶	″ بلند و پست	۵۲۴
۳۵۷	″ بند صوفی	۹۵۵
۱۳۶	″ بندگان	۴۶۱
۲۲۳	″ پرواز تو	۲۷۳
۲۴۱	″ ″ شاہین	۳۰۹
۴۶۸	″ پور خویش	۹۸۲
۲۰۸	″ پہنائے ازل	۲۳۵
۱۵۰	″ پیچ و تاب	۵۰۶
۴۶۵	″ ترکان آرزو	۹۷۴
۱۶۲	″ تسخیر خود	۵۴۲
	″ تسلیٔ کہ	۴۴۵
۱۷۰	″ تقدیرش	۵۵۵
۱۶۶	″ تقلید فرنگ	۵۴۸
۲۳۹	″ تن جان	۲۸۵
۲۶۴	″ خرد راه	۳۷۲
۲۲۳	″ دیریان	۳۱۴
۴۴۰	″ راغان	۹۱۰
۴۷۷	″ روما گفت	۱۰۰۵

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۲۴۶	به ره تو	۳۲۰
۲۴۶	″ ساز زندگی	۳۲۳
۲۳۹	″ ساغر	۲۸۵
۲۲۲	″ سبزه	۲۷۱
۲۰۹	″ شبنم	۲۳۸
۲۳۸	″ صرصر	۳۰۲
۱۵۲	″ ضبط جوش	۵۱۱
۴۷۳	″ ضرب تیشه	۹۹۴
۱۷۰	″ ظلمت مانده	۵۵۵
۲۴۳	″ علم غرّه	۳۱۳
۱۳۳	″ فغان	۴۴۹
۲۴۴	″ کیش	۳۱۷
۲۵۲	″ کہ با نور	۳۳۹
۱۳۷	″ مہر و ماه	۴۶۴
۱۴۴	″ میر قافلہ	۴۸۴
۱۵۶	″ نگاه آشنائی	۵۲۴
۱۱۸	″ ″ نارسا	۴۰۲
۲۴۴	″ نوریان	۳۱۶
۱۴۴	″ ہر زمانہ	۴۸۴
۴۷۹	″ ہر کو	۱۰۰۹

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۳۳۲	بے خبر	۶۹۸
۳۶۸	〃 〃 خود	۷۶۴
۳۸۵	〃 〃 از سردین	۷۹۵
۲۸۷	〃 〃 〃 افتادن	۶۱۹
۲۳۷	〃 خلش ہا	۷۰۸
۲۸۷	〃 خود افتادن	۶۱۹
۲۹۳	〃 درد جہانگیری	۶۳۱
۱۵۷	〃 زور سیل	۵۲۹
۱۳۱	بے گانہ آشوب	۴۷۴
۱۳۱	〃 〃 شوق	۴۴۴
۱۵۷	〃 منزل	۵۲۹
۳۱۳	〃 محبت	۶۲۲
۱۸۷	〃 〃	۵۸۶
۳۹۳	〃 نصیب آمد	۸۱۱
۳۱۳	〃 〃 از	۶۶۴
۳۴۶	〃 نیاز 〃	۷۶۴
۴۱۳	〃 〃 〃 کار	۸۴۲
۲۵۱	〃 〃 اند	۳۳۴
۱۰۸	〃 نیازی رنگ	۱۶۰
۱۰۸	〃 〃 ناز	۱۶۰
۳۶۷	بی ہنر دان	۷۶۳

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۱۸۲	بے یقین را رعشہ	۵۷۹
۱۸۲	〃 〃 〃 قوت	۵۷۹
۳۵۵	〃 یمین و یسار	۷۴۲
۴۸۰	بیا از من	۱۰۱۴
۲۵۴	〃 اقبال	۳۴۳
۲۰۴	〃 اے عشق	۲۲۵
۲۲۱	〃 این خاکدان	۲۶۸
۲۰۶	〃 باشاہد	۲۳۰
۴۵۳	〃 باہم	۹۲۳
۱۵۴	〃 برلالہ	۵۱۶
۲۵۵	〃 بمجلس اقبال	۳۴۶
۴۷۸	〃 تا ابلیس	۱۰۰۸
۴۸۰	〃 تا کار	۱۰۱۱
۱۵۶	〃 〃 درکش	۵۲۳
۴۷۱	〃 ساقی بیار	۹۸۹
۴۵۰	〃 〃	۹۳۵
۴۵۴	〃 〃	۹۴۸
۴۵۴	〃 〃 نقاب	۹۴۸
۲۲۱	〃 یک ذرہ	۲۶۸
۲۵۵	بیاکہ بلبل	۳۴۷

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۲۴۹	〃 ره شناس	۳۲۹
۳۳۵	〃 〃 〃	۷۰۵
۹۵	〃 ز پیوند	۱۳۵
۱۳۳	〃 〃 راه دیده	۴۴۹
۳۴۱	〃 سراپا آتش	۷۱۵
۴۵۲	〃 سلطان	۹۴۳
۱۳۸	〃 سوز دروں	۴۶۷
۳۶۳	〃 〃	۷۵۶
۲۲۸	〃 شب آفریدی	۲۸۴
۱۷۷	〃 شمشیری	۵۶۷
۳۱۱	〃 عقابی	۶۶۱
۱۲۸	〃 عیارکم عیاراں	۴۳
۱۵۵	〃 فروزنده	۵۲۳
۳۸۰	〃 〃 تر	۷۸۴
۳۹۰	〃 فروغ	۸۰۶
۲۷۵	〃 〃 جاوداں	۵۹۸
۲۴۶	〃 قدر خویش	۳۲۱
۲۴۱	〃 کار زمین را	۳۰۹
۳۱۴	〃 کلیمی	۶۶۵
۴۹	〃 که از اصل	۷۳

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۴۵	توکه از نور	۶۵
۳۹۲	〃 〃 داری	۸۰۹
۳۳۸	〃 〃 دانی از مقام	۷۰۹
۸۹	〃 〃 مرغ بوستان	۱۳۲
۹۸	〃 〃 مقصود	۱۴۳
۴۱	〃 〃 ہم در کافری	۵۹
۳۱۵	〃 〃 طرح	۶۶۷
۱۵۲	〃 کیستی	۵۱۰
۲۳۱	〃 〃	۲۹۰
۴۴۶	〃 گفتی	۹۲۶
۲۰۴	〃 گوئی طائرما	۲۲۷
۲۲۹	〃 〃 که یزدان	۲۸۵
۱۲۹	〃 مرا ذوق بیان	۴۳۸
۸۱	〃 مگر از چراغ	۱۲۰
۳۸۷	〃 〃 ذوق طلب	۷۹۵
۲۷۴	〃 مہی	۵۹۷
۴۳۷	〃 مے دانی	۹۰۰
۴۷۸	〃 〃 〃 صواب	۱۰۰۷
۱۶۹	〃 〃 گوئی	۵۵۳
۴۷۵	〃 〃 〃	۱۰۰۰

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۳۲۴	چاک کن پیراهن	۷۲۱
۱۵۴	چراغ خویش	۵۱۸
۱۲۷	〃 لاله اندر	۳۸۸
۱۷۶	〃 از دم	۵۶۵
۱۷۰	〃 درمیان	۵۵۴
۹۴	چرخ از دور	۱۳۹
۱۴۷	چسان آداب محفل	۴۹۲
۲۰۵	〃 اے آفتاب	۲۲۹
۴۲۱	〃 احوال اورا	۹۱۴
۱۳۵	〃 به سینه	۴۵۶
۲۵۶	چشم آفریده ایم	۳۴۹
۹۹	〃 از دنبال	۱۴۶
۲۸۸	〃 اگر بیناست	۶۲۱
۱۸۰	〃 اورا اشک	۵۷۵
۱۸۴	〃 او بر رفته	۵۸۱
۴۲۳	〃 او برزشت و خوب	۸۶۵
۳۱۲	〃 او برو اروات	۶۶۲
۶۵	〃 او برہم زن	۹۶
۱۰۴	〃 او بیباک	۱۵۸
۲۷۸	〃 او روشن شود	۶۰۳
۸	〃 اہل ذوق را	۸
۲۶۰	چشم بکشا اگر	۳۶۲
۳۴۴	〃 بربستم	۷۲۲
۲۸۳	〃 بکشا بر	۶۱۱
۲۳	〃 بند و گوش	۳۰
۳۷۰	〃 ببند دل	۷۶۷
۵۲	〃 بیخواب	۷۶
۱۰۰	〃 پرکارے که	۱۴۷
۱۸۸	〃 تو از پر	۱۸۵
۴۱۲	〃 〃 〃 ظاهرش	۸۴۳
۴۲۵	〃 〃 برلاله رویان	۸۶۹
۳۵۵	〃 〃 بیدار باشد	۷۴۲
۶۴	〃 جان را سرمه	۹۴
۳۰۳	〃 جز برخویشتن	۶۴۹
۲۵۸	〃 〃 رنگ گل	۳۵۸
۷	چشمه حیوان	۷
۴۰۱	چشم خاصان	۶۴۳
۹۷	〃 خود بکشا	۱۴۳
۲۷۱	〃 را بینائی	۳۸۹
۳۱۶	〃 〃 یک لحظه	۶۸۹
۲۸۲	چشمش از ذوق	۶۱۰
۴۱۹	چشم صائب از سوادش	۸۵۷

ذ

س

ش

ض

غ

ف

ق

گ

م

ن

طبع ایرانی		طبع پاکستانی
۱۶۷	نہ او بے ما	۵۴۹
۱۶۹	〃 〃 را بے نمود	۵۵۲
۲۰۳	〃 افغانیم	۲۲۲
۱۲۵	〃 اینجا چشمک ساقی	۴۲۳
۱۲۹	〃 این عالم حجاب	۴۹۸
۲۵۰	〃 بامروز	۳۲۴
۳۴۷	〃 باملاّ	۹۳۰
۲۳۳	〃 به باده میل داری	۲۹۶
۲۵۶	〃 〃 جاده	۳۴۹
۱۵۶	〃 〃 ماست زندگانی	۵۲۴
۱۶۰	〃 بینی	۵۳۸
۲۲۹	〃 〃 از کاشغر	۲۸۶
۳۶۵	〃 〃 که از قسمت	۳۷۴
۲۳۴	〃 〃 〃 چشم	۲۹۶
۱۶۰	〃 پنداری	۵۳۸
۳۷۳	〃 〃 که مرد	۹۶
۳۸۱	〃 〃 〃 مرغ	۱۰۱۷
۲۲۸	〃 پیچید	۲۸۵
۱۹۷	〃 پیوستم درین	۲۰۸
۲۵۴	〃 تو اندر حرم	۳۴۳
۳۵۳	〃 جبریلے	۷۴۰
۶۰	نہ خاک	۵۳۸
۱۲۵	〃 در اندیشۂ من	۴۲۵
۱۵۵	〃 〃 حرم	۵۱۹
۲۲۹	〃 〃 دیدۂ او	۲۸۶
۳۴۶	〃 شعر است	۹۲۵
۲۵۰	〃 شیخ شہر	۳۲۳
۱۷۲	〃 مارا پختہ	۵۵۸
۱۶۷	〃 〃 در فراق	۵۴۹
۱۷۳	〃 ماند در خلاف	۵۶۰
۱۹۴	〃 من انجام	۱۹۹
۲۰۳	〃 〃 برمرکب	۲۲۶
۲۶۸	〃 مے از ازل	۳۸۱
۳۷۵	〃 نیروی خودی	۱۰۰۰
۳۸۵	〃 ہرکس	۱۰۲۶
۱۹۳	〃 〃 〃 از محبت	۱۹۷
۲۵۴	〃 〃 که طوف بتے	۳۴۵
۱۴۸	〃 یابی درجهان	۴۹۶
۲۵۱	نہال ترک	۳۳۵
۱۶۹	نہان از دیده	۵۵۳
۳۸۲	〃 اندر دو حرفے	۱۰۲۲
۱۶۰	〃 تقدیر	۵۳۸

و

ھ

ی

While submitting this humble contribution on the august and auspicious occasion of Allama Muhammad Iqbal's birth centenary, we must thank the authorities of Iran-Pakistan Institute of Persian Studies Islamabad who have ventured so wholeheartedly to publish this treaties in a nice and befitting manner.

Dr. Muhammad Siddiq Khan Shibli,
Allama Iqbal Open University, Islamabad.

Dr. Muhammad Riaz Khan,
Federal Govt. College for men No. 1, Islamabad

ISLAMABAD,
9th November, 1977.

Foreword

Allama Muhammad Iqbal has been acknowledged as a great thinker poet, mainly captioned as a poet-philosopher, and his importance is rapidly increasing with the lapse of time. Iqbal has versified in both Urdu and Persian, but Persian excells in the number of couplets considerably. Herewith we put forth an index, arranged alphabetically, to his Persian Kulliyat. Iqbal's Persian Kulliyat has twice been published both in Tehran and Lahore. This index indicates the pages of both the editions; in all cases, only a few beginning words of each couplets, as practised in 'Kashf-ul abiyat' works by many others, have been quoted. The right side shows the page of Iranian edition and the left one that of Pakistanian.

As far as we know, the Couplets' index (Kashf-ul abyat) is a symbol of Iranians' genius; so far at least two such indexes exist in Persian. The one relates to Firdausi's Shah Nama and the other to Rumi's Mathnavi. The present index may be the third one in its pattern, in the history of Persian language and literature.

This year has been named as "Iqbal's year" as the poet-philosopher's birth centenary falls on 9th November, 1977. Like the works of Old Masters of Persian such as Firdausi and Rumi, Iqbal's work have been widely read and even learnt by heart by the Pakistanis, Iranians and others; hence the importance of this index is well envisageable.

It is expected to be handy and useful for lovers and researchers of Iqbal everywhere in the world; anyone who remembers the first hemistch of a couplet of Iqbal, he would easily accede to the reference in mind.

Name : Kashf-ul-abiat Iqbal

Authors : Dr. M. Riaz & Dr. M. S. K. Shibli

Publishers : Iran-Pakistan Institute of Persian Studies

Printers : Barqsons Printers Ltd., Islamabad

Copies : 1000

Size : 24 x 17

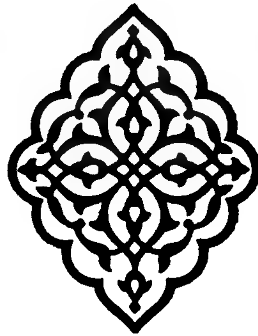
Paper : 70 Grams.

Calligrapher : Orangzeb Khan

Year : 2536 Shahanshahi

Price : 40, Pakistani Rupees

A Publication of the Iran-Pakistan Institute of Persian Studies

Serial Number
27

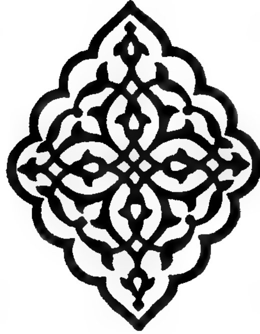
——:o:——

Literature
No. 14

KASHF-ul ABYAT-e IQBAL

By

Dr. M. Riaz & Dr. M.S. Shibli

Iran Pakistan Institute of Persian Studies
Islamabad, Pakistan
2536 Shahanshani

1977

on the occasion of

ALLAMA DR. MOHAMMAD IQBAL'S

centenary celeberations

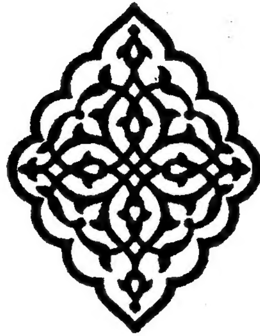
Azar 2536 Shahanshahi

December, 1977

KASHF-ul ABYAT-e IQBAL

By

Dr. M. Riaz & Dr. M.S. Shibli

Iran Pakistan Institute of Persian Studies
Islamabad, Pakistan